

Aan: Tweede Kamer der Staten Generaal
t.a.v. de vaste commissie voor VWS
Postbus 20018
2500 EA Den Haag
E cie.vws@tweedekamer.nl

Datum: 13 november 2020
Kenmerk: 20-065
Onderwerp: Input Wetgevingsoverleg Jeugd en aanverwante zaken begrotingen VWS en J&V 2021
Contact: Mirjam Drost E mirjam.drost@wijzijnmind.nl en M 06 199 73 092

Geachte leden van de vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Op 23 november komt u bijeen voor het Wetgevingsoverleg, onderdeel Jeugd en aanverwante zaken van de begrotingen VWS en J&V 2021. Vanuit het perspectief van kinderen en jongeren met psychische aandoeningen en hun ouders of naastbetrokkenen, willen we u het volgende meegeven.

In het eerste halfjaar van 2020 is er veel aandacht geweest voor jeugdhulp. In de diverse brieven van minister De Jonge werd een aantal veranderingen en maatregelen in de jeugdhulp en in het bijzonder voor onze achterban, de versterking van de jeugd-ggz voorgesteld. Het stemt ons hoopvol dat de minister de grote problemen en knelpunten in het huidige jeugdbeleid (h)erkent, en onder andere door middel van de indiening van het wetsvoorstel Herziening Jeugdwet stappen heeft gezet om die knelpunten aan te pakken.

Maar op dit moment voert logischerwijs de corona-crisis de boventoon. Het doet ons goed te zien dat mentale gezondheid een belangrijke component is van de overwegingen welke maatregelen in te voeren en dat we hebben geleerd tijdens de lockdown in het voorjaar. Door onder andere tijdens die lockdown de noodopvang gaandeweg open te stellen voor kwetsbare gezinnen en de scholen vooralsnog tijdens een eventuele nieuwe lockdown niet opnieuw te sluiten konden en kunnen veel problemen worden voorkomen.

Jeugd-ggz en corona

Nu de corona-crisis echter voortduurt en het einde nog niet in zicht is, willen we nogmaals aandacht vragen voor het feit dat ondanks deze crisis jongerenhulp nodig blijven hebben, dat zij hun hulpverleners moeten kunnen blijven zien (fysiek of online) en we met elkaar moeten realiseren dat deze belangrijke vorm van zorg door kan blijven gaan. We zien goede voorbeelden in het land, maar we horen ook veel 'slecht' nieuws over afschaling van reguliere zorg bij veel instellingen en opnieuw onduidelijkheid over face-to-face en digitaal contact. Dit baart ons zorgen.

Naast de bestaande hulpvragen, zien we de druk op de mentale gezondheid van jongeren die momenteel niet in zorg zijn ook toenemen. Gebrek aan perspectief, de weerslag en soms zelfs de tegenstrijdigheden van de maatregelen hebben veel impact. Het is van belang dat school, sport, dagbesteding en zorg zoveel mogelijk door kunnen gaan voor alle kinderen en jongeren, zodat de druk op de mentale gezondheid zo laag als mogelijk blijft en we de veerkracht kunnen blijven behouden.

Resultaten aanpak wachttijden jeugd-ggz nog niet zichtbaar

Al maanden, dan wel jaren, is de problematiek rond wachttijden en wachtlijsten in de jeugd-ggz onderwerp van gesprek. Landelijk inzicht ontbreekt nog steeds en zo ook landelijke sturing. Zo ontbreekt de wijze waarop de wachtlijsten worden aangepakt en hoe voor voldoende plekken in de hoog specialistische zorg wordt gezorgd. MIND is van mening dat de Inspectie voor de Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) een grote(re) rol zou moeten krijgen in het monitoren van wachtlijsten, net zoals dit in de volwassenen-ggz gebeurt: per aandoening, per instelling en per regio inzichtelijk maken hoe lang de wachtlijsten zijn. Alleen dan is het mogelijk om problemen helder te krijgen en daarop ook te sturen.

We zien op het gebied van de regionale aanpak nog steeds te weinig resultaat en de opstart van de expertisenetwerken gaat, ondanks veel inzet vanuit de betrokken partijen, nog erg langzaam.

Continuïteit van zorg in gedrang

Door de diverse lopende ontwikkelingen (corona, wetsvoorstel herziening en de komende verkiezingen) en financiële discussies merken we dat de zorg in het gedrang komt. Verwijzingen verlopen stroperig, instellingen hanteren verschillende corona-maatregelen voor jeugd-ggz en verantwoordelijkheden worden doorgeschoven. Hoe kan er worden gegarandeerd dat in deze turbulente tijd kinderen, jongeren en ouders de zorg en aandacht gaan krijgen die ze nodig hebben om gezond te blijven?

Wetsvoorstel herziening jeugdwet

Voor de zomer is het conceptwetsvoorstel in consultatie gegaan en in de periode daarna hebben veel partijen gereageerd. Inmiddels zijn we ruim twee maanden na de sluiting van de consultatieperiode en is er onduidelijkheid over het verdere tijdspad. Hoe kunnen we er voor zorgen dat kinderen en jongeren die al heel lang op de wachtlijst staan snel duidelijkheid krijgen, net als andere kinderen en jongeren (en hun ouders) die op een of andere manier afhankelijk zijn van jeugdhulp? De reacties van de betrokken partijen op het conceptwetsvoorstel zijn zeer uiteenlopend, zelfs tegenstrijdig, hoe wordt hier mee omgegaan? Het voorstel biedt een aantal veelbelovende stappen om de zorg voor de jeugd te verbeteren en MIND is dan ook positief gestemd, maar het is nu wel zaak om het gevoel van urgentie vast te houden en het voorstel niet te laten stranden. MIND wil u en de Staatssecretaris dan ook vragen om de druk op ketel te houden en partijen op te roepen om op korte termijn tot concrete oplossingen te komen en de tegenstellingen te overbruggen.

We vertrouwen erop dat u het cliënt- en familieperspectief meeneemt in uw inbreng op 23 november aanstaande tijdens het Wetgevingsoverleg Jeugd. Als u vragen heeft, neem gerust contact met ons op.

Met vriendelijke groet,

Drs. M.J. ter Avest,
directeur MIND